

Η «ΝΟΣΟΥΣΑ» ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑ

Η βιολογική διαφορά αποτελεί τη βάση της κοινωνικής διαίρεσης αρσενικού - θηλυκού. Στη διαίρεση αυτή στηρίζεται ο καταμερισμός εργασίας και καθήκοντων που θέλει τις γυναίκες αποκλεισμένες από τις κοινωνικές δραστηριότητες, απασχολούμενες με τη γέννηση και ανατροφή των παιδιών. Ο καταμερισμός αυτός έχει σηματοδοτήσει κοινωνικά τα στερεότυπα ρόλων των φύλων.

Τα στερεότυπα αυτά, αντικατοπτρίζονται και στις σεξουαλικές σχέσεις, με αποτέλεσμα η γυναικεία σεξουαλικότητα να βιώνεται ως σχέση εξάρτησης και ελέγχου από την αντρική. Η υπεροχή των αντρών τόσο στην κοινωνική όσο και στη σεξουαλική δραστηριότητα δεν αμφισβητείται, θεωρείται φυσική, απορρέει από τη φύση.

Η γυναικεία σεξουαλικότητα αναγνωρίζεται μέσα απ' την αναπαραγωγή και την απόλαυση του άντρα. Μητέρα - πόρνη. Ο διαχωρισμός αυτός της σεξουαλικά επιθυμητής γυναίκας από την σωστά ηθική γυναίκα, την ευνουχίζει αλλά και της στερεί το δικαίωμα της αυτόνομης έκφρασης.

Γίνεται κοινωνικά αποδεκτή μόνο μέσα από τη σύνδεσή της με την αναπαραγωγή. Η εμμηνοπάυση που βιολογικά σημαίνει τη λήξη της αναπαραγωγικής ικανότητας της γυναίκας, κοινωνικά σηματοδοτεί τη λήξη της σεξουαλικής της ζωής.

Η μητρότητα βέβαια δεν καθορίζεται τόσο βιολογικά, όσο κοινωνικά. Δεν μπορεί να υπάρξει σαν ατομική πρωτοβουλία, αλλά σαν απόφαση του κοινωνικού συνόλου μέσα σε συγκε-

κριμένα πλαίσια, τέτοια όπως ο γάμος. Σαν μητρότητα ορίζεται όχι μόνο η σύλληψη, ο τοκετός, ο θηλασμός, αλλά και η φροντίδα και η ανατροφή των παιδιών.

Και ενώ η αναπαραγωγική ικανότητα είναι κάτι που η ίδια η κοινωνία, μας ζητά να εκδηλωθεί, από την άλλη, γίνεται προσπάθεια, φαινόμενα που σχετίζονται μ' αυτήν, όπως η εμμηνορροία, να αποσιωπούνται, να αποκρύπτονται.

Το ταμπού της εμμηνορροίας μορφοποιεί τη σεξουαλική εχθρότητα και μαρτυρεί τον πόλεμο ενάντια στο γυναικείο φύλο όσον αφορά τη σεξουαλικότητα. Η έννοια του κακού, σκοτεινού, ίσως και «μαγικού» ενυπάρχει στη σεξουαλικότητα έτσι ώστε να μην μπορεί να εκφραστεί και να εκδηλωθεί ελεύθερα.

Η σεξουαλικότητα βιώνεται πάντοτε μέσα σ' ένα κλίμα φόβου για ανεπιθύμητη κύηση. Σχέση φόβου λοιπόν προς το άγνωστο κορμί και τις λειτουργίες του.

Ήταν πάντα οι λειτουργίες που σχετίζονταν με την αναπαραγωγική διαδικασία τόσο δυσνόητες, ακατάληπτες, διασαφηνισμένες μόνο στα χέρια ισως των «επιστημόνων».

Μια ιστορική ανασκόπηση, θα μας δείξει ότι παλιότερα όλο το πεδίο που σχετιζόταν με τη γέννα - έκτρωση - αντιούλληψη, βρισκόταν στα χέρια των γυναικών.

Στην αρχαία Ελλάδα, μόνο η γυναίκα ασκούσε μαιευτική και αυτή ήταν πά-λι που ήξερε να κατασκευάζει σκεύα-σματα, που χρησιμοποιούνταν σαν αντιού-λληπτικά, αντισπασμωδικά.

Ασκούσαν έκτρωση παρόλο που η κατεύθυνση στρεφόταν περισσότερη στην πρόληψη (αντιούλληψη). Δεν ήταν νομοθετικά καταχωρημέ-νη, αλλά τα πολυάριθμα αμνηστικά μέσα ποχούουν βρεθεί σε τόπους γυ-ναικών καθώς και οι οδηγίες για το πως μπορεί να προκληθεί μια έκτρω-ση μαρτυρούν ότι χρησιμοποιούν-ταν.

Η έκτρωση παρεχόταν ανεμπόδιστα σε ορισμένες κατηγορίες γυναικών όπως οι χορεύτριες, οι εταίρες που «έπρεπε να μείνουν για πάντα μα-κριά από το ενοχλητικό θέαμα της μορφής με τη φυσικότητα κοιλιάς». Στο «περί φύσεως γυναικείας» του Ιπ-ποκράτη περιγράφονται συμβουλές που έδωσε σε ωραία κιθαρώδη για να μπορείς να προκαλέσεις έκτρωση.

Στη Ρωμαϊκή περίοδο που γίνεται χω-ρισμός της ιατρικής σε ειδικότητες και πάλι η μαιευτική ασκείται από γυ-ναίκες μαιές. Υπήρχε μάλιστα ιδιαι-τερη κατηγορία γυναικών μαιών ειδι-κευμένων στην έκτρωση.

Ταυτόχρονα με την εμπειρική μορφή άσκησης ιατρικής συνυπάρχει και σ' αυτήν την περίοδο ακόμα και η «μα-γική». Ο γιατρός - μάγος. Το πεδίο της ιατρικής που σχετιζόταν με τη γυναικεία σεξουαλικότητα ασκείται σ' αυτήν την περίοδο από λαϊκές γυ-ατρίδες.

Στο Μεσαίωνα που αρχίζει να αμφι-σβήτει ο διαμεσολαβητικός ρόλος του γιατρού-μάγου ανάμεσα στον άρρωστο και στις δυνάμεις του κα-κού, ελαιοστάγμα θύμα αποτελεί η «μύσσησα». Διώκεται και καταδικά-ζεται. Την πιο έντονη καταδίκη είχαν οι μάγισσες μαιές.

Αργότερα, σύγχρονα με τη μετώπι-ση της ιατρικής από κοινωνικό λει-τούργημα σε αμοιβόμενο επάγγελ-μα, αφαιρείται το πεδίο γυναικείας σεξουαλικότητας απ' τα χέρια των γυναικών και καταργείται η μετάδο-

ση γνώσεων γύρω απ' αυτά τα θέμα-τα απ' τις γυναίκες.

Έτσι δημιουργούνται πλέον οι όροι για έλεγχο της αναπαραγωγής από τους άντρες. Με προκάλυμμα την ετικέτα του ειδικού, αυτοί μόνο αρθρώνουν λόγο για λειτουργίες του γυναικείου κορμιού που δεν τις βιών-ουν και προσδιορίζουν πώς πραγμα-τικά οι γυναίκες πρέπει να νιώθουν και να συμπεριφέρονται.

Σήμερα, βιολογικά φαινόμενα που χαρακτηρίζουν το γυναικείο φύλο, όπως η περίοδος, η κύηση, η αντι-ούλληψη, απέκτησαν νοσοπαθολογι-κό χαρακτήρα. Ιατροποιήθηκαν κι έγιναν αντικείμενο που μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο από την επιστή-μη.

Φαινόμενα όπως η δυσμηνόρροια, το προεμμηνορροϊακό σύνδρομο (50-75% δήλωσαν ότι κάποτε είχαν), η εμμηνοπαύση (80-90% έχουν εμμη-νοπαυσιακά συμπτώματα), θεωρήθη-καν μη σημαντικά για να ερευνηθούν από την επιστήμη. Έτσι οι μηχανι-σμοί που τα γεννούν παραμένουν άγνωστοι και αποδίδονται ανεύθινα σε ψυχογενείς παράγοντες προσωπι-κούς ή φυλετικούς. Ο ρόλος των ορ-μονικών διακυμάνσεων που συνο-δεύουν τους κύκλους αυτούς, παρα-μένει ακόμα άγνωστος.

Η πολιτική του κράτους για τα ζητή-ματα σεξουαλικότητας ασκείται μέ-σω του οικογενειακού προγραμματι-σμού. Στον Τρίτο Κόσμο, που υπάρ-χει πρόβλημα υπερπληθυσμού ο έλεγχος των γεννήσεων αντιμετωπι-ζεται με αναγκαστικές στειρώσεις και χορήγηση αντιούλληπτικών που δεν έχει ακόμα ελεγχθεί η συνολική βιολογική τους δράση. Στον Δυτικό Κόσμο η τεχνολογία του ελέγχου γεννήσεων υστερεί και πάλι, διαφο-ρετικά. Στην Ελλάδα μόλις το 1980 ιδρύεται η πρώτη επιτροπή οικογε-νειακού προγραμματισμού. Σήμερα υπάρχουν μόνο πέντε κέντρα οικο-γενειακού προγραμματισμού. Κανέ-να αντιούλληπτικό χάπι δεν παρα-σκευάζεται στην Ελλάδα ενώ συγχρόνως απαγορεύεται η εισαγω-γή κολπικού διαφράγματος.

Οι κατευθύνσεις που δόθηκαν στην έρευνα για τον έλεγχο των γεννή-σεων δεν είναι ανάλογες των κοινω-νικών αναγκών. Από το 1880 μέχρι το 1960 δεν σημειώνεται καμία εξέλιξη στον τομέα της αντιούλληψης, ενώ από την άλλη δεν έχει ανακαλυφθεί κανένα αντιούλληπτικό μέσο που να χρησιμοποιείται από άντρες.

Οι εκτρώσεις, κάτω από ένα ιδιότυπο καθεστώς νόμιμης παρνομίας, έχουν πάρει επικίνδυνες διαστάσεις. Λόγοι που συντελούν σ' αυτό είναι η ανυπαρξία αντιούλληπτικού μέσου

με σωστές προδιαγραφές, η μη πλα-τεία διάδοση των υπαρχόντων, η «αντίσταση» στην παροχή και στη χρήση της αντιούλληψης.

Η ιατροποίηση της αντιούλληψης, δηλαδή η επίσκεψη σε ιατρεία, οι ια-τρικές εξετάσεις ακόμα και οι επεμ-βάσεις που χρειάζονται πριν τη χο-ρήγηση της κάνουν τις γυναίκες να αντιστέκονται στην λήψη αντιούλλη-πτικών μέσων.

Η κοινωνική κατάσταση των γυναικών μέσα από τη μητρότητα δημιουργεί μια υποσυνείδητη διάθεση πρόκλη-σης απέναντι στην αναπαραγωγική διαδικασία.

Η εννοχή με την οποία βιώνεται η σε-ξουαλικότητα δεν επιτρέπει να βιω-θεί ελεύθερα.

Ο δρόμος λοιπόν που οδηγεί στη γυ-ναϊκή σεξουαλικότητα περνά και μέσα από την Ιατρική. Σ' αυτήν τη φάση η έκφραση της σεξουαλικής δραστηριότητας των γυναικών «νο-σεί».

Νοσεί γιατί δεν μπορεί ακόμα να ελεγχθεί η αναπαραγωγικότητα ώστε να μπορέσει να αποσυνδεθεί από τη σεξουαλική δραστηριότητα. Νοσεί γιατί δεν έχουν κατακτηθεί όλοι οι κύκλοι της ζωής των γυναικών (εμμη-νόρροια, εμμηνοπαύση), δεν έχει κατακτηθεί η κάθε μέρα, υπάρχουν καλές και κακές μέρες. Νοσεί γιατί δεν προσδιορίστηκαν τα φαινόμενα που σχετίζονται με το γυναικείο φύ-λο και τις λειτουργίες του, ώστε ανεύθινα χείλη να παύσουν να μι-λούν για ένα σώμα που δεν τους ανή-κει.

Μορφολογία Κ. Κουρουκλή:

Μέλος της ομάδας Γυναικείων Σπου-δών Α.Π.Θ.

Βιβλιογραφία

1. Family planning legislation, Euro Reports and studies, 1985.
2. Λεοντίδου Έφη, Η γυναικεία άρρωστος, η γυναικεία θεραπευτική, Υγεία-Κοινωνία-Πολιτική, Εκδ. Πολιτισμό, Αθήνα 1985.
3. Ναζιρί Δέσπονα, Έκτρωση και αντι-ούλληψη (επιφανεύμενα στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία, «Σύγχρονα Θέματα», τχ. 26 Μάρτιος 1986.
4. Πεντόγιαννης Γεράσιμος, Εισαγωγή στην ιστορία της Ιατρικής, Εκδ. Παρατη-ρήσεις, Θεσσαλονίκη 1983.
5. Van Tricht Coen, Αμβλωση, το δικαίω-μα της Γυναίκας, Εκδ. Καρανάση, Αθήνα 1985.
6. Weidiger Paula, Female Cycles, The Women's Press, Great Britain 1978.